

ONLINE BIJBELSTUDIE VOOR JONGEREN

DORDTSE
LEERREGELS

DORDTSE LEERREGELS

Vierhonderd jaar geleden was er in de stad Dordrecht een grote landelijke en kerkelijke vergadering. Zo'n kerkelijke vergadering noemen we een synode.

Nu worden synodes wel meer gehouden. Niet altijd vallen daar bijzondere dingen van te vertellen. Maar deze synode was er één die we ons mogen blijven herinneren. We hebben er namelijk één van de zes belijdenisgeschriften aan te danken, de Dordtse Leerregels. Maar dat is niet het enige belangrijke werk van die synode geweest. De kerkorde werd er vastgesteld. En er werd opdracht gegeven om aan een goede Nederlandse vertaling van de bijbel te werken. Die is er ook gekomen. Die vertaling kennen we vandaag als de Staten Vertaling. Redenen genoeg, om ons met deze heel bijzondere vergadering uit de kerkgeschiedenis bezig te houden!

Nationale Synode gehouden te Dordrecht in de jaren 1618-1619

ingewikkeld

Nu is het een beetje ingewikkeld om het over zo'n geschiedenis te hebben als je een bepaalde tijd niet kent. Het helpt ook niet mee, als je niet een beetje begrijpt hoe kerkelijke vergaderingen tot stand komen en hun werk doen. Daarom gaan we eerst iets leren over dat laatste: de kerkelijke vergaderingen. Daarna gaan we ons bezighouden met de tijd waarin die Dordtse Synode haar werk heeft mogen doen. En tenslotte bespreken we de inhoud van de Dordtse Leerregels. Het is te veel om dat in één avond te doen. Daarom hebben we ervoor gekozen elke maand één avond aan dit onderwerp te besteden. We beginnen bij het begin: hoe ziet het kerkelijk vergaderwerk er eigenlijk uit?

kerkenraad

De meest bekende vergadering is die van de kerkenraad. Je zult allemaal wel weten wie er van de kerkenraad deel uitmaken. Dat zijn de predikant, de ouderlingen en de diakenen. Voor hun verschillende taken kun je samen het formulier voor de bevestiging van de dienaren des Woords doorlezen en het formulier voor de bevestiging

van ouderlingen en diakenen. Een korte samenvatting van de taken van ouderlingen en diakenen vind je ook in de Kerk Orde (K.O.), artikel 20-22. Het gaat nu ook niet zozeer over de taken van de ambtsdragers. Het gaat om de structuur van de kerkelijke vergaderingen en hoe ze tot stand komen.

Wat dat betreft is het goed om te bedenken dat in de tijd van De Reformatie een geweldige verandering plaats vond. In de Rooms Katholieke Kerk staan de ambtsdragers boven de gemeente. Ze worden benoemd

en aangesteld door de bisschop. De gemeente speelt bij de roeping en bevestiging van de ambtsdragers geen rol.

Dat werd anders toen Calvijn in de stad Genève het kerkelijk leven mocht regelen. Onder leiding van Calvijn kwam er een kerkenraad, gekozen door de gemeente en bevestigd door de kerkenraad. Maar ook die bevestiging vond voortaan in het bijzijn van heel de gemeente plaats. Zo is het ook naar wat God in Zijn Woord zegt. Uit het midden van de gemeente roept de HERE de oudsten en diakenen!

Een kerkenraad vergadert in de regel tenminste één keer per maand. Eén keer vergaderen de ouderlingen en diakenen samen. We noemen dat over het algemeen een 'brede' vergadering.

Daarmee bedoelen we, dat de deelname zo breed mogelijk is. Het is ook een publieke vergadering. Gemeenteleden mogen als ze willen aanwezig zijn, al kunnen ze niet mee vergaderen en mee stemmen.

Eén keer in de maand vergaderen de ouderlingen en diakenen apart.

Wanneer de ouderlingen samen vergaderen wordt dat 'smal' genoemd. Deze vergadering is niet publiek. In de smalle vergaderingen worden de huisbezoeken besproken en andere zaken van 'opzicht en tucht'.

Ook de diakenen hebben hun eigen vergaderingen. Op die vergaderingen overleggen de diakenen onder meer over wie er in de gemeente welke steun nodig heeft. Dat kan financieel zijn. Het kan ook om andere vormen van hulpverlening gaan.

Van alle vergaderingen worden notulen gemaakt. De notulist van de kerkenraad heet 'scriba'.

Je kunt hem de secretaris van de kerkenraad noemen.

kerkverband

De bijbel leert ons, dat kerken ook naar elkaar moeten omzien. Ze moeten elkaar helpen en ondersteunen. Zo vroeg Paulus op zijn zendingsreizen geld voor de arme gemeente in Jeruzalem. En ook toen er een discussie kwam over de besnijdenis riepen ze een vergadering bij elkaar (Hand 11; Hand. 15 en 1Kor. 16).

Daarom zoeken kerken elkaar op. Samen vormen ze een kerkverband, waarbij ze beloven elkaar te helpen en bepaalde dingen samen te doen. Dat wordt vastgelegd en geregeld in een kerkorde. Aan de kerkorde kun je dus zien, welke afspraken in een bepaald kerkverband gelden.

classis

Een kerkverband bestaat dus uit meerdere kerken uit verschillende plaatsen. Om het werkbaar en overzichtelijk te houden, werken kerken die dicht bij elkaar in de buurt leven met elkaar samen. Elke

provincie krijgt zo een aantal deelgebieden.

Zo'n deelgebied noemen we een classis. Een classis is dus een regionale vergadering, waar kerkenraden met elkaar vergaderen. Het zou erg onoverzichtelijk en ook oneerlijk zijn, als alle ambtsdragers zouden mee vergaderen. Een kerk met wel dertig ambtsdragers heeft dan een veel grotere stem dan een kerk met maar zes of zeven ambtsdragers.

Daarom hebben de kerken samen afgesproken dat er vanuit de kerkenraden twee of drie broeders ambtsdragers worden afgevaardigd. Deze ambtsdragers vergaderen dus mee namens de hele kerkenraad van de plaats waar ze lid zijn.

Hoe komt zo'n vergadering tot stand?

Aan het einde van elke classisvergadering wordt een kerk aangewezen. Deze kerk krijgt de opdracht te zorgen dat op de vastgestelde tijd een nieuwe vergadering wordt samengeroepen. Vaak gaat dat op alfabetische volgorde. Na drie maanden nodigt die kerk de andere classiskerken uit en

stuurt een agenda rond, waarop de onderwerpen staan. Zo kan elke plaatselijke kerkenraad precies weten waar die avond over vergaderd wordt.

Op een classisvergadering zelf wordt het bestuur gevormd door de predikanten die vaak op alfabetische volgorde eerst voorzitter (preses), daarna notulist (scriba) en vervolgens algemeen adjunct (assessor) worden. Deze dominees moeten zorgen voor de leiding over de vergadering, de notulen en de uitvoering van de besluiten die de classis neemt. Voor sommige taken worden speciale commissies benoemd (deputaten), die het werk moeten uitvoeren. De notulen en het kort verslag van de vergadering worden aan de kerkenraden gestuurd. Zo blijft niet alleen iedereen op de hoogte, maar blijft ook de kerkenraad het hoogste orgaan. Want de plaatselijke gemeente is en blijft onder haar Hoofd Jezus Christus zelfstandig!

De classis vergadert vier keer in een jaar. Op de agenda staan kerkelijke zaken, die de kerken uit de regio aangaan. Als er dingen zijn, die het hele kerkverband aangaan, dan

staat de weg naar de synode open.

provinciale synode

Een classis is een regionale vergadering. Een provinciale synode is, zoals het woord al zegt, een vergadering van kerken uit een bepaalde provincie. In een provincie kunnen dus meerdere classes/regio's zijn. Dat hangt natuurlijk af van het aantal kerken in een bepaald gebied.

Zo'n provinciale synode wordt op precies dezelfde manier samengeroepen als een classis. De samenroepende kerk stuurt de uitnodiging en de agenda aan de verschillende classes en kerkenraden.

Op elke classis wordt vervolgens weer een afvaardiging gekozen. Van elke classis gaan twee of meer ambtsdragers naar de provinciale synode toe, zodat het aantal afgevaardigden evenredig blijft. Zo voorkomen we, dat de ene kerk over de kerk, of de ene classis over de andere zou kunnen regeren.

Iedere kerk en elke classis heeft evenveel stem.

Op een provinciale synode worden onderwerpen besproken en behandeld die de mankracht en het kunnen van de classis te boven gaan. Of het zijn onderwerpen die meer kerken aangaan dan alleen de kerken uit een classis. Zendingszaken bijvoorbeeld. Of het toezicht op een theologische opleiding. Deze synode vergadert één keer per jaar.

generale synode

Omdat er steeds meer kerken in een vergadering vertegenwoordigd zijn, noemen we een classis of een synode wel een 'meerdere vergadering'. Dat meerdere wil dus niet zeggen dat deze vergadering meer gezag of bevoegdheid heeft. Het hoogste gezag blijft bij de kerkenraad. Maar het meerdere houdt in, dat er meer kerken in afvaardiging aanwezig zijn. De 'meeste' vergadering is de zogenaamde generale synode. Dat is de landelijke vergadering, waar alle kerken vertegenwoordigd zijn, door middel van afvaardiging.

Ook deze vergadering wordt samengeroepen door een kerk, die op de vorige synode is aangewezen. Ook zij stuurt een uitnodiging en een agenda. Dat is vaak voor zo'n plaatselijke kerk een hele organisatie. Daarom worden meestal wat grotere kerken voor zo'n taak aangewezen. Een ook naar deze vergaderingen gaan afgevaardigden die door de verschillende particuliere synodes zijn gekozen en benoemd.

Het bestuur (moderamen) van zo'n synode is wat groter. Behalve de scriba is er een tweede scriba. En naast de assessor is er een assessor II. Maar verder verloopt zo'n vergadering eigenlijk precies volgens dezelfde regels. Eén keer in de vier jaar wordt zo'n GS gehouden.

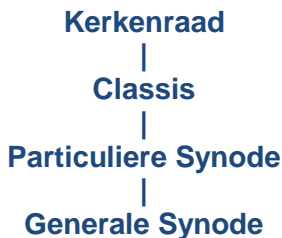
Op de agenda staan zaken als liturgie, bijbelvertaling, zending, opleiding, orde van dienst e.d. Kortom, alles wat alle kerken gemeenschappelijk aangaat

wordt op zo'n synode behandeld.

De notulen van de synodes heten overigens "acta". Die acta vormen, als de synode is afgelopen, soms een heel boek. De synode duurt vaak ook wel een paar maanden. Niet iedereen heeft tijd om door de week elke dag te vergaderen. En veel onderwerpen vragen ook eerst om goede studie voordat een synode een besluit kan nemen.

schema

Wanneer we de vier vergaderingen in een schema zetten krijgen we het volgende:

Let erop dat de kerkenraad bovenaan dit schema blijft staan. Over alle besluiten gaat uiteindelijk de plaatselijke kerkenraad. Zo blijft zij haar zelfstandigheid houden en zelf beslissen over haar plek in het kerkverband.

Wel hebben de kerken samen afgesproken dat ze zullen doen wat bij meerderheid van stemmen is besloten. Anders heeft het geen zin om besluiten te nemen. Tenzij bepaalde beslissingen tegen Gods Woord of de afspraken in de kerkorde ingaan, zullen de plaatselijke kerken daarom de besluiten van de meerdere vergadering respecteren en uitvoeren (art. 31 K.O.). Dat hebben we elkaar beloofd!

Dordtse Synode

Wanneer we het dit jaar hebben over de Nationale Synode van Dordrecht, hebben we het dus over een vergadering waarop alle kerken vertegenwoordigd waren.

Daarmee is niet alles gezegd over het nationale karakter van deze vergadering. Maar om dat uit te leggen moeten we het de volgende keer eerst hebben over de tijd van de synode: het begin van de zeventiende eeuw.

BESPREKING

1. Vertel iets over het ontstaan van de GKN. Waarom hebben we dit kerkverband gevormd en welke kerken maken er deel van uit?
2. Zijn er ook andere manieren waarop het kerkelijk leven georganiseerd is? Welke kerkverbanden kun je noemen?
3. Staat de kerkenraad aan het hoofd van de gemeente?
4. Vertel eens iets over het ambt van dominee, ouderling en diaken. Weet je wat ze doen?
5. Hoe is het contact met buitenlandse kerken eigenlijk geregeld? Met welke landen hebben wij zelf contact?
6. Zoek een artikel op over de Nationale Synode in Dordrecht 1618-1619. Vertel wat er in het artikel staat.
7. Waarom is het goed dat kerken zo nauw contact met elkaar hebben? Merken wij daar zelf ook iets van?
8. Waar worden onze dominees opgeleid?
9. Bij welke classis/regio zouden we zelf horen?
10. Zijn er ook andere momenten waarop de kerken uit een kerkverband met elkaar contact hebben?